

Protipožiarne kontroly právnických osôb a fyzických osôb-podnikateľov

Súčasťou štátneho požiarneho dozoru je podľa § 25 ods. 1 písm. a), b), d) a i) zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) aj vykonávanie protipožiarnych kontrol. Protipožiarne kontroly sa vykonávajú:

- a) kontrolou dodržiavania povinností právnickej osoby a fyzickej osoby-podnikateľa, ktorá
 1. vlastní alebo spravuje objekty s miestami so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru, alebo
 2. vykonáva činnosti so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru, alebo
 3. prevádzkuje objekty s osobitným spoločenským alebo hospodárskym významom alebo objekty občianskej výstavby, v ktorých sa sústreďuje väčší počet osôb, alebo
 4. ktorá vlastní, užíva a obhospodaruje lesy,
- b) kontrolou dodržiavania povinností vlastníka bytového domu, spoločenstva vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome a správcu bytového domu pri správe bytových domov, ktoré majú viac ako 8 podlaží alebo viac ako 64 bytových jednotiek,
- c) vykonávaním kontrol stavieb v priebehu ich uskutočňovania z hľadiska dodržiavania protipožiarnej bezpečnosti podľa schválenej projektovej dokumentácie,
- d) kontrolou pripravenosti a akcieschopnosti hasičských jednotiek a ich materiálno-technického vybavenia u právnickej osoby a fyzickej osoby-podnikateľa.

Všetky vyššie uvedené protipožiarne kontroly vykonáva okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru (ďalej len „zbor“). Protipožiarne kontroly vyššie uvedené v písmenách c) a d) môže vykonávať aj krajské riaditeľstvo zboru.

Orgán vykonávajúci protipožiarne kontroly je oprávnený vstupovať do objektov a zariadení právnickej osoby alebo fyzickej osoby-podnikateľa na účely vykonania protipožiarnej kontroly a požadovať potrebnú súčinnosť od vedúcich a ostatných zamestnancov právnickej osoby a fyzickej osoby-podnikateľa. O predmete a účele protipožiarnej kontroly musí kontrolný subjekt vopred informovať a preukázať sa poverením na jej vykonanie. Ak by mohol byť zmarený alebo sťažený výkon protipožiarnej kontroly, písomné oznámenie sa môže odovzdať pri otvorení kontroly.

O vykonanej protipožiarnej kontrole vyhotoví orgán vykonávajúci kontrolu zápisnicu, v ktorej uvedie označenie kontrolovaného subjektu, miesto a čas vykonania kontroly, kto kontrolu vykonal, preukázané kontrolné zistenia vrátane zistených nedostatkov. V zápisnici sa uvedú uložené opatrenia a lehoty na odstránenie zistených nedostatkov, dátum prerokovania zápisnice, vyjadrenie a podpis štatutárneho zástupcu právnickej osoby alebo zodpovedného zástupcu fyzickej osoby-podnikateľa.

Na základe splnomocňovacieho ustanovenia v zákone sú vyhláškou Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v znení vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 591/2005 Z. z. (ďalej len „vyhláška“) určené druhy protipožiarnych kontrol a obsah protipožiarnych kontrol.

Podľa vyhlášky sú tri druhy protipožiarnych kontrol:

- komplexná protipožiarne kontrola,
- tematická protipožiarne kontrola,
- následná protipožiarne kontrola.

Komplexnou protipožiarnou kontrolou sa preveruje celkový stav organizačného a technického zabezpečenia ochrany pred požiarmi v právnických osobách alebo vo fyzických osobách-podnikateľoch. Komplexná protipožiarna kontrola sa vykonáva najmenej raz za päť rokov.

Tematickou protipožiarnou kontrolou sa preveruje spravidla stav zabezpečenia ochrany pred požiarmi vo vybraných oblastiach alebo činnostiach. Tematickou protipožiarnou kontrolou je aj kontrola stavieb v priebehu ich uskutočňovania.

Následnou protipožiarnou kontrolou sa preveruje splnenie opatrení uložených pri komplexnej alebo tematickej protipožiarnnej kontrole, a to najneskôr do jedného roka od vykonania komplexnej alebo tematickej kontroly. V zápisnici z následnej protipožiarnnej kontroly sa uvedie, aký je stav v odstraňovaní nedostatkov zistených pri protipožiarnnej kontrole predchádzajúcej následnej kontrole, t.j., či sú nedostatky odstránené a či sú splnené opatrenia uložené v zápisnici z predchádzajúcej protipožiarnnej kontroly. V prípade zistenia nových nedostatkov sa tieto nedostatky uvedú v zápisnici z následnej protipožiarnnej kontroly.

Protipožiarnymi kontrolami sa preveruje plnenie povinností právnických osôb a fyzických osôb-podnikateľov na úseku ochrany pred požiarmi, najmä:

- a) organizačné zabezpečenie ochrany pred požiarmi, a to hlavne vypracovanie, vedenie a udržiavanie dokumentácie ochrany pred požiarmi v súlade so skutočným stavom, vykonávanie preventívnych protipožiarnych prehliadok a odstraňovanie zistených nedostatkov, zabezpečovanie pravidelného školenia, odbornej prípravy a overovania vedomostí o ochrane pred požiarmi,
- b) zabezpečenie dodržiavania požiadaviek protipožiarnnej bezpečnosti objektov, a to hlavne umožnenie evakuácie osôb a zvierat z objektov, zabránenie šíreniu požiaru medzi jednotlivými požiarnymi úsekmi vnútri objektu alebo na iné objekty, umožnenie odvodu splodín horenia mimo objektu, umožnenie účinného a bezpečného zdolávania požiaru hasičskou jednotkou,
- c) zabezpečenie prevádzkyschopnosti požiarnotechnických zariadení, a to hlavne inštalácia vhodných druhov a primeraného množstva požiarnotechnických zariadení, zabezpečenie ich prevádzky, funkčnosti, kompletnosti a vykonávania kontrol, zabezpečenie stanoveného množstva a druhov hasiacich látok,
- d) skladovanie horľavých látok a manipulácia s nimi, a to hlavne spôsob skladovania a dovolené množstvá horľavých látok, zabezpečenie prirodzeného, umelého alebo havarijného vetrania, označenie, spôsob plnenia a vyprázdňovania prepravných a skladovacích nádob,
- e) vykonávanie činností spojených so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru, a to hlavne vydanie pokynov na zabezpečenie ochrany pred požiarmi, zriadenie a odborná príprava protipožiarnych hliadok, označenie priestorov, v ktorých sa vykonávajú činnosti, príslušnými zákazmi, príkazmi a pokynmi,
- f) technické podmienky a požiadavky protipožiarnnej bezpečnosti pri inštalácii a prevádzkovaní palivových spotrebičov, elektrotepelných spotrebičov a zariadení ústredného vykurovania, ako aj technologických zariadení, v ktorých sa spracúvajú, vyrábajú alebo používajú horľavé látky,
- g) zabezpečenie objektov a priestorov vodou na hasenie požiarov a hasiacimi látkami, vykonávanie kontrol požiarnych vodovodov a zdrojov vody,
- h) činnosť a akcieschopnosť hasičskej jednotky.

Protipožiarnymi kontrolami sa preveruje tiež plnenie a dodržiavanie požiadaviek protipožiarienej bezpečnosti počas uskutočňovania stavieb, a to najmä:

- a) utesnenie prestupov cez požiarne deliace konštrukcie vrátane utesnenia prestupov tuzemských technologických zariadení alebo technických zariadení cez požiarne deliace konštrukcie,
- b) upevnenie a osadenie požiarnych uzáverov v požiarne deliacich konštrukciách, ochrana vzduchotechnického potrubia podľa schválenej projektovej dokumentácie,
- c) dodržiavanie technologického postupu pri realizácii montovaných požiarne deliacich konštrukcií vrátane použitia a uplatnenia predpísaných stavebných výrobkov určených vlastností,
- d) aplikácia a použitie vhodných druhov materiálov, ktoré zvyšujú požiarnu odolnosť stavebných konštrukcií,
- e) realizácia káblových rozvodov káblami podľa ustanovených vlastností pre jednotlivé druhy stavieb vrátane vyhotovenia káblových kanálov,
- f) realizácia vodovodného potrubia pre potreby zabezpečenia vody na hasenie požiarov, najmä predpísané dimenzie týchto potrubí, osadenie hydrantov z hľadiska ich umiestnenia mimo požiarne nebezpečný priestor požiarneho úseku,
- g) vyhotovenie palivových spotrebičov, komínov a dymovodov z hľadiska konštrukcie a použitých stavebných výrobkov,
- h) zápisy uvedené v stavebnom denníku, najmä záznamy o dôležitých skutočnostiach týkajúcich sa protipožiarienej bezpečnosti stavby podľa schválenej projektovej dokumentácie,
- i) vykonávanie činností spojených so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru.

Výsledkom vykonanej protipožiarienej kontroly je vždy zápisnica z vykonanej protipožiarienej kontroly. Podľa druhu zistených požiarnych nedostatkov orgán vykonávajúci protipožiarnu kontrolu (okresné riaditeľstvo zboru alebo krajské riaditeľstvo zboru) môže na základe prerokovanej zápisnice z protipožiarienej kontroly uložiť právnickej osobe a fyzickej osobe-podnikateľovi pokutu podľa príslušného ustanovenia § 59 zákona.

Okrem finančnej sankcie je podľa zákona možné rozhodnúť o vylúčení veci z používania a o zastavení prevádzky z dôvodu, že vec alebo prevádzka vyvolávajú bezprostredné nebezpečenstvo vzniku požiaru a na odstránenie tohto nebezpečenstva nestačia iné opatrenia. O zastavení prevádzky sa môže rozhodnúť aj z dôvodu, že by v prípade vzniku požiaru bola znemožnená záchrana osôb alebo majetku.

Pôsobnosť okresného riaditeľstva zboru a krajského riaditeľstva zboru pri vykonávaní protipožiarnych kontrol sa podľa § 66 zákona nevzťahuje na:

- a) vojenské objekty, objekty a stavby pre bezpečnosť štátu, objekty Zboru väzenskej a justičnej stráže, Železničnej polície a orgánov colnej správy okrem colných skladov a orgánov colnej správy okrem colných skladov,
- b) banské diela, zariadenia, pracoviská a činnosti pod zemou podliehajúce dozoru orgánov štátnej banskej správy,
- c) dráhové vozidlá, vnútrozemské plavidlá, námorné lode a civilné lietadlá,
- d) objekty zastupiteľských úradov Slovenskej republiky v zahraničí.